

Könyvismertetés

BÍRÓ ENDRE: JOGOK AZ ISKOLÁBAN?! DIÁKOK, PEDAGÓGUSOK, SZÜLŐK JOGAIRÓL

Ez a könyv a szerző *Jog a pedagógiában* című nagyszerű szakkönyvének (1998.) rövidített, az időközben megjelent jogszabály-módosításoknak megfelelően javított, újabb iskolai jogalkalmazási problémákkal (pl. drog) és 2000 január 1-jén hatályos konkrét jogszabály-szövegekkel (pl. közoktatási törvény) kiegészített változata. A kiadó célja az, hogy a korábbi pedagógiai szakmai siker után dr. Bíró Endre gondolatai és az iskolai jogokkal kapcsolatos alapismeretek eljussanak a legszélesebb érintett körhöz: diákokhoz, tanárokhoz, tanítókhöz, nevelőkhöz, szülőkhöz. Nem jogi szakkönyv, hanem olvasmányos jogi ismeretterjesztés. A könyvben található hiteles jogi érvelések, konkrét jogszabályi hivatkozások és törvényszövegek felhasználhatóak a mindennapi iskolai jogviták megoldásához. A könyv segíthet mindazoknak, akik az iskolát nem a tanárok és a tanulók közötti örökös harc terepének, hanem a közös munka világos, megismerhető szabályok szerinti együttműködése keretében tartják. Az együttműködésének motorja pedig nem más, mint az iskola célja: boldog gyermekekévé alatti kulcsot adni a tudáshoz.

A könyv tartalmából:

Jog és pedagógia viszonyáról

- jog és nem jog a pedagógiában,
- jogi elemek a pedagógus munkájában,
- a gyermek feletti nevelői (pedagógiai) hatalom korlátozottságáról,
- a pedagógia és a jog elvi ütközőpontjai, alapvető szemléleti különbözőségei gyakorlati példákon keresztül,
- a neki megfelelő tanuláshoz való jog,
- a jogi nevelésről.

Tipikus jogi problémák az iskola nevelési-oktatási gyakorlatában

- Törvénytörő osztályozás? * Öltözködés, hajviselet, külső megjelenés * Dohányzás, alkohol
- Pofon, pajeszhúzás, körmös? (testi fenyegetés, bántalmazás)
- Levéltitok, magántitok, személyes adatok védelme * Véleménynyilvánítási jog az iskolában
- Becsület, jó hírnév védelme * A „neki megfelelő tanuláshoz” való jog * Sztrájk az iskolában?
- Ki felel a gyerek által okozott károkért? (kártérítési felelősség) * Diákönkormányzat „működtetése”
- Gyermekszerveztek, ifjúsági szerveztek, egyesülési jog az iskolában * Cenzúra * Jogi felelősség
- Fegyelmezés vagy fegyelmi eljárás? * „Nyomozás” az iskolában * kettős büntetés
- Kizavarás az óráról * Más-e az egyházi, alapítványi és magániskolák jogi szabályozása?
- Mi legyen a gyerekből? (pályaválasztás joga) * El lehet-e venni a diák tárgyait? (a tanuló tulajdonjogáról)

- Kollektív büntetés * Jogok és/vagy kötelezettségek? * „A többi gyerek tanuláshoz való jogának védelme érdekében...” * Van-e hozzá „közöm”, ha nincsen hatásköröm, (iskolán kívüli tevékenységek)

- Mit tegyen a pedagógus, ha drogfogyasztást észlel a diáknál?

Döntési jogok és együttműködések (hatáskörök) az iskolában

- A nevelőtestület jogai
- Az igazgató jogai
- Az iskolaszék jogai
- Diákönkormányzati jogok
- Iskolafenntartói jogok
- A szülői szervezet jogai
- Az iskolai hatáskörök rendszeréből levonható fontosabb következtetések
- Jogi normák alkotása az iskolában (pedagógiai program, Szervezeti – Működési Szabályzat, Házirend)

A diákok jogairól

- A diákjogok rendszere és forrásai
- A gyermeki jogokról
- Diákjogi alapok
- A közoktatási törvény és a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendelet legfontosabb diákjogi rendelkezései
- A diákjogok érvényesítésének eszköztára

A pedagógusok jogairól

- A pedagógus jogok szerkezete és forrásai
- A közoktatási törvény és a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendelet közvetlenül szülői jogokkal kapcsolatos legfontosabb rendelkezései
- A gyermek gondozójaként és nevelőjeként gyakorolt szülői jogok
- A tanuló törvényes képviselőjeként gyakorolt szülői jogok
- Iskolahasználatként a szülőket megillető jogok

A Jogok az iskolában című könyv közérthető, élvezetes stílusban, sok-sok gyakorlati példával igyekszik bemutatni, az iskolai közélet szereplőivel kapcsolatos jogszabályi előírásokat. A jogász-szerző pedagógiai hitvallására is utal a könyv borítószövege:

„Az iskola célja, hogy kulcsot adjon a tudáshoz. Az oktatás, a (házi)rend, a fegyelem és az osztályozás nem önmagáért valóan fontos. Minden, ami az iskolában történik, a gyermek boldogságát: adottságainak kibontakoztatását, a siker örömét, a tudás megszerzését, az alkotást, a közösséghez tartozás élményeit kell szolgálja. Hiszen mi lehet annál fontosabb, mint hogy egy gyermek felismerje képességeit és felépíthesse önmagát? Minden jog eszköze ehhez: a korlátozottság tompításának szabályrendszere. „

A Jogok az Iskolában című könyv megrendelhető a Jogismereti Alapítványnál.

Cím: 1031 Budapest, Kazal u. 20.

Fax: 06-1/367-1287

E-mail: jogismeret@mail.datanet.hu